

INDHOLDSFORTEGNELSE - DE KRINGLEDE ORD

Tryk på ord	1
Tryk på ord	2
Sammensatte navneord	3
Sammensatte navneord	4
X og tværs med sammensatte ord	5
Sammensatte navneord - lidt for sjov	6
Ord stavet med ind- eller in-	7
Flere opgaver med ind- eller in-	8
Ord stavet med -sion	9
Ord stavet med -tion	10
X og tværs med -tion eller -sion	11
Find fejl med -tion eller -sion	12
Klassiske fejl: ligger eller lægger	13
Klassiske fejl: og eller at	14
Klassiske fejl: nutids-r	15
Klassiske fejl: -ene eller -ende	16
Lyden "ang" stavet -ent	17
Ord med C	18
Ord med C	19
Ord med C	20
Ekstraordinært kringlede ord a la orange	21
Blandede ekstraordinært kringlede ord	22
X og tværs med de ekstraordinært kringlede	23
Repetition	24
Repetition	25

TRYK PÅ ORD

1

Nogle stavereregler handler om, hvor i ordet, der er TRYK.

Det kan derfor være en god idé at træne opmærksomhed på tryk.

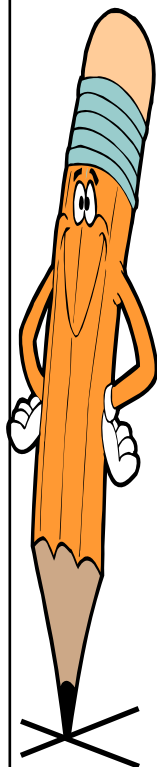
De fleste danske ord har tryk på første stavelse - STA-vel-se.

Prøv at sige ordet med tryk på anden sta-VEL-se.

Prøv at sige ordet med tryk på tredje sta-vel-SE.

A. Sæt X ved ordet med det rigtige tryk. STORE bogstaver betyder tryk.

NÆse X	næSE	LAMpe	lamPE
BAnan	BaNAN	KAmel	kaMEL
LÆGge	lægGE	KAnon	kaNON
BLiver	bliVER	HUSke	husKE
HENte	henTE	VASke	vasKE
KAnin	kaNIN	SOfa	soFA
MÅske	måSKE	HAne	haNE
Tlger	tiGER	STativ	staTIV
MAske	maSKE	Tlme	tiME
VENte	venTE	KAsket	kaSKET
TUrist	tuRIST	KAnel	kaNEL
Avis	aVIS	KØbe	køBE
BLYant	blyANT	VEJen	vejEN

B. Sæt streg over det ord, der ikke passer ind i gruppen i hver kasse. Det handler om TRYK.

bamse	måge	fasan	høre	cigar	cykle	hjælpe
vante	klaver	kloak	kano	cirkus	hjerter	genert
tæppe	skole	gevær	spise	soldat	hjørner	bukser
stakit	skibe	gardin	kajak	salat	jakke	bluse
plante	pibe	danse	skuffe	musik	spinat	arme

C. Sæt ring om alle de ord, der har tryk på anden stavelse.

madras - hjerne - hjælpe - salat - logik - hale - støvle - stave - lukke - bandit

chance - bekendt - replik - vinter - enhver - galop - triumf - heftig - parat - kortet

EKSTRA: Find 10 ord med tryk på første stavelse og 10 ord med tryk på anden stavelse. Ordene må IKKE stå på denne side. Skriv i dit hæfte.

IND- ELLER IN-

7

Som hovedregel staves ord med "in-lyd", der har tryk på første stavelse, med **ind-**.

INDbyde. Ordet kan deles - byde ind - derfor brug d.

inviTEre. Her er ikke tryk på første stavelse, og ordet kan ikke deles - ikke deles ikke d.

IKKE DELES IKKE D

A. Skal ordet staves med ind- eller in-? Lyt efter trykket. Streg det forkerte ord ud og skriv det rigtige på linien.

Der er lidt over fem millioner indbyggere/inbyggere _____ i Danmark.

Foreningen indkaldte/inkaldte _____ til møde.

Aviserne skriver en hel del om indtegration/integration _____.

Klassen skal indøve/inøve _____ et teaterstykke i december.

Fodbold er min helt store indteresse/interesse _____.

Ved du, hvilke indgredienser/ingredienser _____ vi skal bruge?

Efter bilulykken blev drengen indvalid/invalid _____.

Du skal indtaste/intaste _____ alle de cifre, der står på sedlen.

Hun lå i sengen en uge, fordi hun fik en indfektion/infektion _____.

Erik Balling var indstruktør/instruktør _____ på filmene om Olsen Banden.

Det kan være svært at indfange/infange _____ vilde heste.

Juleaften er der mange indbrud/inbrud _____ i hele landet.

Du må da gerne indbetale/inbetale _____ titusind kroner på min konto.

Det er faktisk ikke særlig sjovt at have indfluenza/influenza _____.

Jeg vil indlede/inlede _____ min stil med nogle kloge ord.

Læreren gav klassen indformation/information _____ om hytteturen.

"Er jeg virkelig nødt til at indordne/inordne _____ mig"? spurgte Ole.

Rockstjernen gad ikke give flere indterviews/interviews _____ den dag.

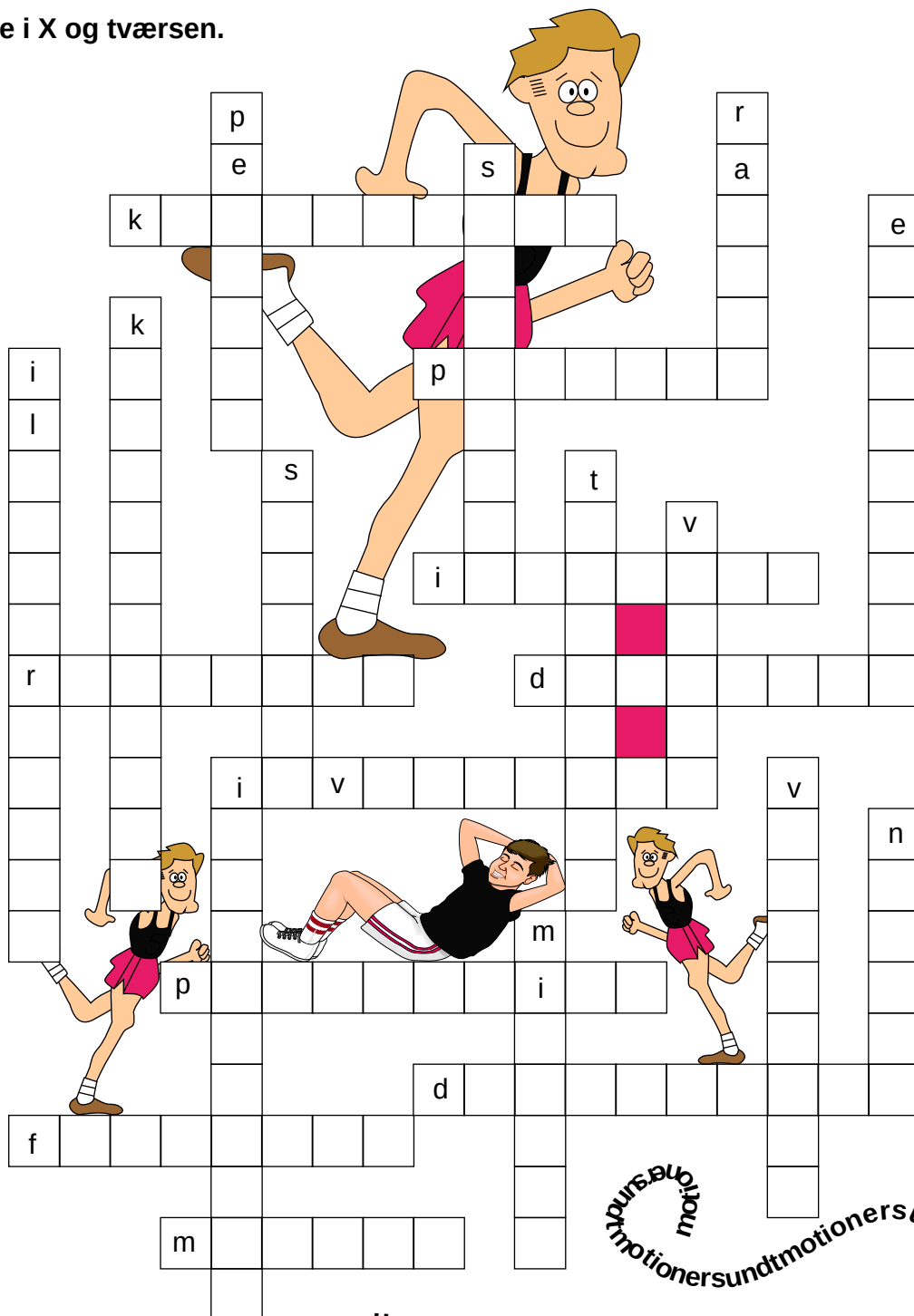
Jeg er ikke så vild med indseker/inseker _____, der stikker.

INGEN REGLER UDEN UNDTAGELSER: Hvis in- betyder ikke, skal der ikke være et d, selv om trykket ligger på første stavelse (fx *inkompetent* og *inkonsekvent*).
Andre undtagelser fra reglen om tryk på første stavelse: input, inklusive, og international.

EKSTRA: Bøj de 8 udsagnsord med ind- i opgave A i nutid, datid og kort tillægsform i dit hæfte.

A. Indsæt ordene i X og tværsen.

diskussion
division
eksplosion
funktion
illustration
information
invasion
invitation
konklusion
konsultation
mission
motion
nation
passion
pension
profession
ration
reaktion
situation
station
tradition
variation
vision

B. Skriv en sætning med hvert ord.

motion _____

version _____

situation _____

variation _____

reaktion _____

auktion _____

EKSTRA: Skriv disse navneord i ental bestemt form og flertal bestemt form i dit hæfte: portion, auktion, lektion, sektion, intention, session, aversion, læsion.

ORD MED C

18

A. I kassen er en samling ord stavet med C. Under kassen er de samme ord skrevet sådan cirka som de lyder. Skriv ordene fra kassen det rigtige sted som vist.

chef - succes - champignon - speciel - vaccination - konkurrence - social - chance
chok - tolerance - chikane - chauffør - charme - chili - chip - ~~chokolade~~ - accent

sjokolade chokolade sjampenjong _____

sjæf _____ tjili _____

sjikane _____ aksang _____

tjip _____ sjofør _____

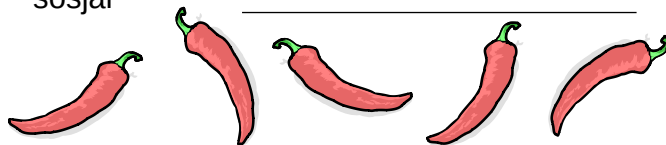
sjangse _____ kongurangse _____

sykse _____ tolerangse _____

spesjæl _____ sjarme _____

vaksinasjon _____ sosial _____

sjok _____

B. Bøj navneordene i skemaet.

ental/ubestemt	ental/bestemt	flertal/ubestemt
chef		
chok		
champignon		
succes		
vaccination		
chauffør		
chance		
chili		
chokolade		
konkurrence		

C. Skriv en sætning med hvert af følgende ord i dit hæfte: charme, speciel, social, tolerance, chip, chikane.

EKSTRA: Skriv følgende udsagnsord i nutid, datid og kort tillægsform i dit hæfte: chokere, charmere, vaccinere, chikanere.

HÆFTEOPGAVER: Se side 7 og 8 i facitlisten.

VELKOMMEN TIL MINISERIEN: KLASSISKE FEJL 13

Fejl nr. 1:

"Jeg ligger mig på sofaen". NEJ. Det gør du IKKE. Du LÆGGER dig på sofaen!

Man ligger stille - en tilstand. Bemærk venligst æerne.

Man lægger sig - en bevægelse. Bemærk venligst æerne.

Du sidder i en sofa. Du ligger på en sofa.

Du sætter dig på en sofa. Du lægger dig på en sofa.

A. Indsæt lig, ligge, ligger - læg, lægge eller lægger i disse sætninger.

Du må gerne lægge hammeren på plads, når du er færdig.

Det er dejlig at ligge i græsset og kigge på skyer.

Jeg skal lægge brevet i postkassen inden klokken 17.

Hanen gale, og hønen lægger æg.

Hønen ligger på sine æg for at holde dem varme.

Hvis du ligger stille, lægger katten sig på din mave.

At ligge hedder "lå" i datid.

At lægge hedder "lagde" i datid.

Bænken er nymalet, så du skal ikke lægge dig på den.

København ligger på Sjælland.

Kunden lægger varerne i indkøbsposen.

Læg lige nøglerne på bordet, inden du går.

Blyanterne ligger i skuffen.

"Lig stille", sagde manden til sin hund.

Juleaften lægger mange mennesker gaver under juletræet.

"Nu har jeg brug for at ligge ned", sagde konen.

"Du kan lægge dig på sofaen", sagde manden.

"Så lægger jeg et puslespil", sagde barnet.

Han har købt et kort, så de kan se, hvor gaderne ligger.

Det er ikke særlig svært at lægge to og to sammen.

BEMÆRK: Det hedder "at LÆGGE mærke til".

EKSTRA: Skriv 5 sætninger med "ligger" og 5 sætninger med "lægger" i dit hæfte.

KLASSISKE FEJL: OG eller AT 14

Fejl nr. 2:

OG og AT udtales gerne "å". Det er svært at høre forskel, når man taler hurtigt. Men det er ikke ligegyldigt hvilket ord, der bruges, når man skriver.

OG bruges, når du remser op: Hun hopper OG danser.

OG bruges sammen med udsagnsord i nutid og datid: Han står OG tænker.

AT bruges sammen med udsagnsord i navneform: Vi skal ud AT cykle.

A. Indsæt OG eller AT i sætningerne.

Jeg kommer og hjælper med opvasken om lidt.

Katte synes, det er dejligt at klatre i træer.

Fugle er bedre til at flyve.

"At rejse er at leve", sagde H.C. Andersen engang.

Drengen smilede og vinkede til sin mor.

Om formiddagen går jeg ofte og synger for mig selv.

Skal vi ikke se at komme i gang?

Det kan være svært at høre forskel på visse ord.

Drengene er gået ned i parken for at spille fodbold.

Jeg sidder og skriver en fantastisk god stil.

I musiktimerne spiller og synger vi.

På lørdag skal vi ud at spise på en kinesisk restaurant.

"Det er dejligt at danse hele natten", sagde Abelone.

Naboens hund står og gør hele dagen.

Hvis du bliver ved med at råbe og skrike, går jeg altså.

Vil du med ud at cykle en tur i skoven?

Nix. Jeg står lige og vasker op.

Nikolaj kan ikke finde ud af at lave bøder i karry.

Kommer du og hjælp mig med at bære tingene ud i bilen?

Candismeden lovede at være færdig med cyklen klokken 16.

Det er dejligt at være færdig med en opgave.

EKSTRA: Find selv på 10 sætninger, hvor du bruger AT i forbindelse med et udsagnsord i navneform. Skriv sætningerne i dit hæfte.

KLASSISKE FEJL: NUTIDS-R 15

Fejl nr. 3:

Udsagnsord i nutid ender næsten altid på R. Men det er ikke altid, at man kan høre dette R. Lyt fx til udsagnsordene i disse sætninger: Han vil invitere gæster. Han inviterer gæster. Brug "spise-oven": Han vil spise gæster. Han spiser gæster. Her kan du høre, om udsagnsordet står i nutid, så det skal ende med et R. Hvis spise skal ende med R, skal invitere også ende med R. Så let er det 😊

A. Streg det forkerte ord over og skriv det rigtige på linien.

Jeg ~~fantasere~~/fantaserer fantaserer tit om, at jeg vinder en million.

Han står stille, for han vil ikke risikere/risikere risikere at falde.

Gertrud gad ikke involvere/involverer involvere sig i skænderiet.

Mozart var temmelig god til at komponere/komponerer komponere.

Min farmor sidder i sin stol og brodere/broderer broderer.

Lægen vacciner/vaccinerer vaccinerer børn mod bla. mæslinger.

"Du imponere/imponerer imponerer mig," sagde hun til tryllekunstneren.

Anton gider ikke spekulere/spekulerer spekulere mere over den sag.

Skal vi ikke annoncere/annoncerer annoncere efter én, der kan gøre rent?

Jeg bliver nødt til at kassere/kasserer kassere min smadrede cykel.

Filmselskabet producerer/producerer producerer i snit tre film om året.

"Du choker/chokerer chokerer mig," sagde pigen og gik.

Fjernsynet fungerer/fungerer fungerer desværre ikke længere.

Anders And kan charmere/charmerer charmere Andersine.

Den sløve ekspedient gider ikke ekspedere/ekspereder ekspereder.

Svend Bent arrangerer/arrangerer arrangerer en fest på lørdag.

Når man skriver stil, er det godt at variere/varierer variere sproget.

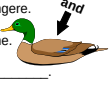
Jongløren jonglere/jonglerer jonglerer med brændende fakler.

Under krigen måtte man rationere/rationerer rationere mange varer.

"Skal vi spadse/spadserer spadserer en tur?" spurgte den ældre dame.

Det er faktisk ikke pænt at hovre/hoverer hovre, når man vinder.

EKSTRA: Skriv venligst sætninger i dit hæfte med følgende ord: diskuterer, kurrer, leverer, placerer, præsenterer, tolerer, servere, monterer, frisere, polere.

KLASSISKE FEJL: -ENE eller -ENDE 16

Fejl nr. 4:

Navneord i flertal/bestemt form kan have endelsen -ENE

Udsagnsord i lang tillægsform har endelsen -ENDE.

Er man i tvivl om, hvorvidt ordet er et udsagnsord eller navneord, kan man prøve at sætte ordet i ental/bestemt form. Hvis sætningen giver mening, er ordet et navneord. Løbene starter klokken to. Løbet starter klokken to. Det giver mening: Endelsen -ENE.

Alle murene væltede. Muren væltede. Det giver mening: endelsen -ENE.

Børnene kom løbene. Børnene kom løbet. Det giver ikke mening: endelsen -ENDE.

Tænk på udsagnsord og enDe.

A. Streg det forkerte ord over og skriv det rigtige på linien.

Hesten klarede springene/springende springene uden nedrivning.

Der kom fart på skibet, da alle sejlene/sejlende sejlene kom op.

Der stod en fiskene/fiskende fiskende mand på kajen.

Parret fik topkarakter for samtlige af dansene/dansende dansene.

Bolden kom hoppene/hoppende hoppende ind i haven.

Der var mange legene/legende legende børn i parken.

Smilene/smilende smilene kom frem, da lagkagen blev båret ind.

Vindene/vindende vindene kom oftest fra vest.

Der var mange dansene/dansende dansende på dansegulvet.

Gravene/gravende gravene på kirkegården var dækket af sne.

Råbene/råbende råbene kom fra naboens hus.

Musen kom piene/piende piene hen over gulvet.

Svømmehallen var fuld af plaskene/plaskende plaskende børn.

Rotterne forlod det synkene/synkende synkende skib.

Gert og Gurli købte ringene/ringende ringene hos guldsmeden.

Murene/murende murene væltede, da der var jordskælv.

Det vindene/vindende vindende hold fik en guldmedalje.

Hr. Hood tog sin bu og skød alle piene/piende piene ind i træet.

Du kan købe spillene/spillende spillene i legetøjsforretningen.

EKSTRA: Skriv en sætning med hvert af følgende ord i dit hæfte: hylene, hylende, skrigene, skrigende, drømmene, drømmende.

UDFYLDNINGSDIKTAT - DE KRINGLEDE ORD 2

Denne kan laves efter side 20.

Min far har mange _____ principper _____.

Der er ikke så stor en _____ chance _____ for at vinde i lotteriet.

Hun havde en voldsom _____ konfrontation _____ med sin veninde.

Filmen er kommet i en ny _____ version _____.

Han havde en _____ diskussion _____ om penge med sin mor.

Katten _____ ligger _____ og varmer sig foran pejsen.

Alle eleverne er helt _____ specielle _____.

Jeg gider ikke deltage i den _____ konkurrence _____.

Vi har en fast _____ tradition _____ med at mødes hver lørdag.

Vil du have en _____ portion _____ til?

De skal løbe en _____ distance _____ på ti kilometer.

Der kom ingen _____ reaktion _____ efter uheldet.

Din nye bluse har en flot _____ nuance _____.

Han vil gerne have _____ indflydelse _____ på sit eget liv.

Hunden har et fredeligt _____ temperament _____.

I får yderligere _____ information _____ i næste time.

Firmaets _____ leverance _____ er desværre forsinket.

Byen har tre _____ institutioner _____.

Der er flere _____ koncerter _____ i Parken til sommer.

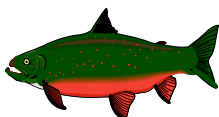
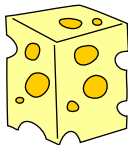
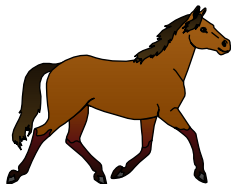
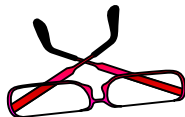
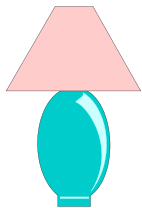
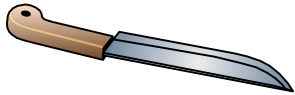
Det var en underlig _____ situation _____, de pludselig var i.

Oluf Olufsen synes, at _____ division _____ er lidt svært.

Lav sammensatte ord

Du skal bruge illustrationerne til enten første del eller sidste del af ordet - fx løbes**ko** eller **sk**obutik. Du må gerne bruge bindebogstaver.

[illegible]